

Centenárium kiállítás

A vasasszakaszvezeték fennállásának 100. évfordulója alkalmából — a centenárium rendezvénysorozat keretében — kedden munkavédelmi és szociálpolitikai kiállítás nyílt a kohó- és gépipar Rákóczi úti Technika Házában.

A most megnyílt kiállításon grafikonok, tablók mutatják be, hogy 1976-80. között a kohászati, a gépipari és a villamosenergia-ipari vállalatok átlagosan másfélszer annyit fordítottak munkavédelmi kiadásokra, mint az előző tervidőszakban, ezen belül is a kohászati üzemek négyeszeresére növeltek munkavédelmi beruházásaikat. Kétszer többet fordítanak az

anyagmozgatás fejlesztésére, új üdülők, gyermekintézmények létesítésére, illetve a meglévő bővítésére, korszerűsítésére, s ebben az ötéves tervben háromszor annyi munkásszállás épült fel a három ágazatban, mint 1971-75. között. A nehéz fizikai munkák könnyítése érdekében különösen az utóbbi időben jelentősen előtérbe került a szerelés fejlesztése, elsősorban azokban az ágazatokban, ahol ez a legelmaradottabb és a dolgozók többsége ezzel foglalkozik — ilyenek a közlekedési eszközök, villamos gépek, híradástechnikai berendezéseket előállító gyárak.

Kitüntetések

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a nyugállományba vonulások alkalmából, és kiemelkedő munkásságuk elismeréseként dr. Huszák István Kossuth-díjas egyetemi tanárnak, az Ideg- és Elmekórtani Klinika igazgatójának a Szocialista Magyarorszáért Erdemrend; dr. Kiszely György egyetemi tanárnak, az Orvos Biológiai Intézet igazgatójának és dr. Novák István egyetemi tanárnak, a Gyógyóvívny- és Drogismereti Intézet igazgatójának a Munka Erdemrend arany fokozata kitüntetés adományozta. A kitüntéseket dr. Schultheisz Emil egészségügyi miniszter adta át Budapesten.

Évadzáró a színházban

Hétfőn este érkezett vissza a szegedi színház társulat hátrahagyott vendégjátékáról (a Don Pasqualét, az idő vasfogát és a Málnás Miskát játszották, ez utóbbi egyik előadásának bevetését fölajánlva a helyi képtárpítő egyesületnek), s tegnap délelőtt már évadzáró társulati ülést rendeztek a Kisszínházban. Az előadások között ott volt Deák Béla, a városi pártbizottság titkára és Kovács Tivadar, a Kulturális Minisztérium főelőadója. Réti Csaba szb-elnök köszöntője után Gircz Mátyas színházigazgató mondott értékelő beszámolót az elmúlt évről.

A szezon legfőbb eseménye a Kisszínház sikeres megnyitása volt: összefogottabbá váltak eddigi törekvéseink — hangoztatta az igazgató. — Új prózai színház létesült, művészi programmal, máris tapintható sajátosan szegedi arcvonásokkal. Itt zajlottak le az évad kiemelkedő előadásai, az ember tragédiájával és az Egy város történetével, melyek nem születhetnek volna meg a Marat halála, a Pöpfesztivál, a Negyven gazfickó és mások művészi tapasztalatai — tehát az előzmények, a korábbi években végzett társulatalapító és fejlesztő munka nélkül. A Kisszínház lehetőségét ad arra is, hogy az elkövetkező kortárs magyar dráma felé forduljunk, s az évek folyamán olyan műhelyt alakítsunk ki, amire eddig a nagyszínház nehézségei és berletrendszerünk merevsége miatt aligha gondolhattunk. Lope de Vega darabjával, A kertész kutyájával kezdett a prózai részlegünk — tört rá a részletesebb elemzésre Gircz Mátyas. — Ujraértelmeztük Dianna és Theodoro alakját és viszonyát, nagy elődeinknek, Bajor Gizinek, Ladányi Ferencnek felfogását. Az előadás külsőségeiben is pompázatos, kerek és szabályos volt. A Cseresznyekert színre vitele mindenkor felnőtt és nagyon nehéz vállalkozás, színházunk meglehetősen régen játszott utoljára Csehovot. Komoly feladatot választott tehát bemutatkozásra az új prózai főrendező, Léner Péter, s bár a társulat nem minden ponton nyújtott egyenletes teljesítményt, az eredeti rendezői felfogás, a díszletek lebegése és néhány emlékeztető színészi alakítás, sikert hozott. Az ember tragédiáját országos mezőnyben is magasra értékelte a Kulturális Minisztérium; kiemelve a sikeresen eredeti megújító fel-

és minden várakozást felülmúlóan alakult a Kisszínház látogatottsága: a tervezett 285 helyett, 359-en néztek meg egy-egy előadást, ami gyakorlatilag teljes kihasználtságot jelent. Az igazgató elbűsült a távozóktól: Csala Benedek karmestertől, Faluhelyi Magda, Budai Dery Mária, Dózsa Erzsébet, Kemény Eszter, Kárpáti Tibor, Poór Péter, Teszary Gábor színművészeketől, Fekete Mária, Tombor Agnes, Perci Irén, Börcsök István magánénekeseiktől, Hegyesi Aranka, Török Ildikó, Kovács Katalin, Pacadisz Aszterisz, Naszady Zoltán táncosoktól, Tas Ildikó, Ruzsik Csaba énekkari tagoktól, Lajos Istvánné korrepetitortól. Köszöntötte (pénzjutalmakat adva át) a nyugalomba vonuló kollégákat: Sinkó György magánénekést, Décsy György színművésznőt, Szász Károly rendezőt, Fekete Alajos színművészt és Kende Mária énekkari tagot. Bejelentette, hogy a Kisszínházban a napokban kezdődik az Egy város történetének televíziós felvétele, s eldöntött már, hogy a jövő évadban a nagyszínház Muszorgszkij Borisz Godunov című operájával és Kálmán Imre Csárdáskirálynőjével nyitják, a Kisszínház pedig Shakespeare Julius Caesarjával.

A társulati ülést köszöntő Bányainé dr. Birks Mária, a városi tanács elnökhelyettese elmondta, hogy a lezáruló évadban a színház ki-egyensúlyozott, eredményes munkát végzett, magasabb szinten igyekezett megvalósítani közművelődési feladatát. Az igazgató beszámolójával nagyjából és egészében egyetértve értékelte az egyes részlegek munkáját, majd szólt arról, hogy augusztusra kerül a városi tanács végrehajtó bizottsága elé a nagyszínházi épület felújításának témája. Előreláthatóan decemberig elkészülnek a kivitel tervek, s jövő májusra hozzákezdnek a tetőjavításhoz.

Forgó Pál, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője minőségi jutalmakat adott át: Gircz Mátyasnak a világ- és a magyar irodalom klasszikus műveinek megszólaltatásaiért, Léner Péternek a mai magyar dráma alkotások színre vitelért, Horváth Zoltánnak a mai magyar operai törekvések felkarolásáért. A városi tanács nívódíját Pál Tamás rendezőigazgató kapta, a magas színvonalú zenei előadásokért.

Együttműködés a temesvári egyetemmel

A szegedi József Attila Tudományegyetem vendége volt tegnap Constantin Popa, a Temesvári Tudományegyetem rektora és Gaspar Dimiutru tudományos titkár. Megbeszéléseket folytattak a szegedi intézmény párt-, állami és társadalmi vezetőivel a két egyetem közötti kulturális-tudományos kapcsolatokról, majd aláírták az újabb, immár négy évre szóló együttműködési szerződést.

Javítják a kisiparosok anyagellátását

Szerződések tizenkilenc megyében

A kisiparosok anyagellátásának javítása érdekében minden megyében megkötötték a MESZÖV és a KI-OSZ helyi szervezeteinek együttműködési szerződését. A 19 szerződés sok közös és már korábban bevált intézkedést tartalmaz. Ezek közé tartozik például, hogy a kisiparosok ellátására kijelölt szakboltoknak a KI-OSZ ezután is rendszeresen jelzi a kismesterek várható

anyagigényét, az üzletek pedig értesítést küldenek a kisiparosnak a kért anyag beérkezéséről. Az építőmunkák elősegítésére a szövetkezeti TŰZEP-telepek az iparosoknak szállítószalagot és betonkeverő gépet is kölcsönöznek. A legtöbb megállapodásban szerepel az is, hogy a takarékszövetkezetek a beszerzésekhez kedvező feltételekkel kölcsönöket nyújtanak.

Környezetvédelem és köztisztaság

NEB-ülés Szegeden

Tegnap, kedden Szegeden, a városi tanácsban Kalmár József elnök vezetésével ülésezett a szegedi és a szegedi járási népi ellenőrzési bizottság. A tanácskozáson megvitatották Szeged környezetvédelmi és köztisztasági helyzetéről, valamint az átlagosnál lassabb fejlődésű mezőgazdasági termelők szövetkezetek gazdálkodásáról készített jelentést.

Ma már nem szükséges hangsúlyozni, hogy a környezetvédelem mennyire közügy. Ezúttal a népi ellenőrök vették számba Szegeden, hogy a környezetvédelemre és a köztisztaságra vonatkozó szabályokat és tanácsi rendeleteket miképp érvényesítik és hogyan hajtják végre a vállalatok, intézmények, üzemek. Abonyiné dr. Palotás Jolán, a JATE gazdaságföldrajzi tanszéke adjunktusának vezetésével 65 népi ellenőr 160 napon keresztül vizsgálta a szegedi állapotokat. Igen sok tapasztalatot szereztek és ezek alapján tanulságos megállapításokat, ajánlásokat fogalmaztak a városi tanács, az IKV, a városgazdálkodási, és közlekedési vállalat, a víz- és csatornaművek részére.

A népi ellenőrök megállapítása szerint Szegeden 250 légszennyező üzem, intézmény van. Ezért a város levegőjét 1966 óta rendszeresen vizsgálja a KÖJAL. Csak a téli hónapokban mértek a megengedettnél több kén-dioxidot a levegőben. A koromtól különösen a klinikák területe szennyezett. Általában a Nagykörúton belül a por, a zaj mértéke meghaladja a megengedhető normát. Rendszeresen vizsgálják az ivóvizet is, de ritkán merül fel minőségi kifogás. Annál több a panasz a strandfürdők vizének tisztaságára. Például a SZUE medencéjében több alkalommal bakteriológiailag kifogásolható volt a víz. Különösen a nyári hónapokban törődhetne többet a vállalat a víz cseréjével. Ugyancsak szennyeződést tapasztaltak a szegedi gőzfürdőben.

Mivel Szegeden elavult a csatornahálózat, a nagy mennyiségű szenny- és csapadékvíz nem könnyű elvezetni. A népi ellenőrök erősen szennyezettnek találták a nyíltszelvényű csatornákat. A Torontál téri szennyvíztemelő pedig a környezetvédelem szempontjából nem megfelelő. A tarjánai záportározóba hulló csapadék nem elegendő a vízcserehez, ezért poshadt pocsolya alakult ki. (A haladéktalan rendezésre mielőbb szükség van.) A kedvezőtlen helyzetet csak a központi szennyvíztisztító berendezés üzembe helyezése változtatja meg Szegeden, amikor nyomócsővön keresztül engedik majd a megtisztított szennyvizet a Tiszába.

Az is kifogásolható, hogy a városban csak egy kijelölt hulladékártó hely van, a volt 2-es számú téglagyárt elhagyott agyagödreiben. Ez nem felel meg a közegészségügyi és környezetvédelmi követelményeknek, valamint az Országos Építésiügyi Szabályzatban előírtaknak. A szemét fertőzi a talajvizet, és a hulladéknak csak egy részét földelik el. Az utcák, terek tisztasága a városrészekben különböző. Általában a Belvárosban, egyes peremterületeken viszonylag megnyugtató a helyzet, de a buszpályaudvar, az Úttörő tér, a Holt-Maros, Holt-Tisza, a Kinizsi pálya környékén és Tarján egyes részein sok a hulladék és a szemét. Nagyon sok helyen, mint például a Mátyas téren, a Petőfi Sándor sugárúton egyáltalán nem helyezték el hulladékgyűjtőt.

Mivel Szegeden magas a talajvíz, megkülönböztetett figyelmet érdemelne a peremkerületek udvari szennyvízszikkasztóinak tisztítása. A népi ellenőrzési bizottság a vizsgálat megállapításai alapján felhívja a különböző intézményeket, vállalatokat, s a lakosság figyelmét arra, hogy környezetük tisztántartására fokozottabban ügyeljenek és a környezetvédelmi előírásokat jobban tartsák be.

Tudományos minősítések

A Magyar Tudomány, az MTA Ertesítője most megjelent júniusi számában közzétette a Tudományos Minősítő Bizottság márciusban nyilvánosságra hozott döntéseit. Ez alapján a Szegeden élő és dolgozó tudósok közül a Tudományos Minősítő Bizottság Szórády Istvánt „Pharmacogenetics: principles and pediatric aspects” című disszertációja alapján az orvostudományok doktorává nyilvánította.

A bizottság Anderle Ádámot Politikai mozgalmak Peruba a két világháború közötti című disszertációja alapján a történelemtudományok kandidátusává; Békési Imrét A beszédmű értékű bekezdés konstrukciós formái című disszertációja alapján a nyelvtudományok kandidátusává; Györi Istvánt Funkcionál-differenciálegyenletek a szimptotikus viselkedéséről című disszertációja alapján a matematikai tudományok kandidátusává; Vermes Istvánt A serotonérgiás rendszer és a mel-

lékvesekéreg működésének kapcsolata című disszertációja alapján az orvostudományok kandidátusává nyilvánította.

Gyermek- és ifjúságvédelem a szegedi járásban

A Csongrád megyei tanács szegedi járási hivatalában tegnap, kedden tartották a szegedi járási gyermek- és ifjúságvédelmi munkabizottság ülést.

A jelenlévők először Szatymaz és Újszentiván községek albizottságainak beszámolóját hallgatták meg. Újszentivánon négy család 22 gyermeke számára folyósi-tanak havonta rendszeresen nevelési segélyt. Ennek köszönhetően a gyermekek fizikai és intellektuális fejlődése biztosított. A gyermek- és ifjúságvédelmi albizottság erőfeszítéseinek is része van abban, hogy a korábbiakhoz képest kevesebb családnál okoz gondot a szülők itatózó életmódja. Szatymazon a csecsemők

fejlődését is folyamatosan ellenőrzik, ha szükséges, megelőző intézkedéseket kezdeményeznek. A veszélyeztetett környezetben nevelkedő kiskorúak érdekében rendszeresen beszámoltatták a hivatásos pártfogókat. A pártfogói tisztelet leg több- ször az iskolai nevelők, az osztályfőnökök töltik be, akik közvetlen kapcsolatban állnak a gyermekekkel és jól ismerik őket.

Az értelmi fogyatékos gyermekek nevelésével és képzésével kapcsolatos pedagógiai és gyermekvédelmi feladatokról Kusz Györgyné, megyei szakfelügyelő tájékoztatót. Felhívta a figyelmet arra, hogy a gyermekek szellemi fejlődését különösen befolyásolja

környezetük. Sérülékenyebbek, befolyásolhatóbbak, mint szellemileg egészséges társaik. Az iskolának és a szülőknek megkülönböztetett gondossággal kell velük foglalkoznia. A számukra létesített kiegészítő iskolákban — Csongrád megyében öt ilyen van — szakképzett pedagógusok segítségével sajátítják el a szükséges tananyagot. A nehézségek főként az iskola elvégzése után a munkába állás idején jelentkeznek. Ekkor különösen fontos, hogy az ifjúságvédelmi munkával megbízott társadalmi tisztviselők figyelemmel kísérik sorsuk alakulását, s segítsék őket, hogy minél könnyebben illeszkedhessenek be a társadalomba.